

Hétlő

Friss Ujság

Felelős szerkesztő:
Dr. GARA ERNŐ

(független politikai hetilap)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Mihai Viteazul (Rákóczi-u 16.)

Táviratok

Meghiusult az ellenzéki blokk.

Bukaresti jelentés szerint az ellenzéki pártok közötti tárgyalások Avarescu és Jorga ellenállásán meghiusult.

A párisi tőzsdéről kitiltották az idegeneket.

Párisból jelentik. A párisi tőzsdéről kitiltották az idegen állampolgárokat.

Pogromot vártak Nagy Vince győzelme után.

Meghiusultak a progromtervek. Csak kisebb incidens történt.

A debreceni választásokról — post restam — érdekes hír érkezik. Nagy Vince győzelmének a kihirdetése után a városban elterjedt az a hír, hogy az ébredők progromot rendeznek.

Erre a híresztelésre a rendőrség a városházát nagyszámu rendőrcsapattal erősítette meg. Az esti órákban kettőzött őrsegek cirkáltak. Nem történt semmi incidens, kivéve azt, mikor a győztes Nagy Vincét a tömeg éljenezni kezdte, egy tányersapkás elkiáltotta magát: Pfuj! Nagy kavarodás támadt. Az ifjut a mellette álló polgárok megpofozták és csak a rendőrség beavatkozásának sikerült megmenteni attól, hogy meglin-cseljék.

Szövetet, vásznat, szőnyeget, hencsertakarókat, paplant

nagy választékban és olcsón

Rosenfeld Miksa
divatáruházában vehet.

A Victoria kávéház a legkellemesebb szórakozóhely. Esténként cigányzene!

Marcus színészeli felügyelő Satumalera jön.

„Első dolgom esz a satumarei színháznál rendet teremteni“.

Marcus váan nyilatkozata nagyváradi munkatársunknak.

A Friss Ujság ora -marei telefon-jelentése.

Az újabb színháztalálással kapcsolatban nagyváradi munkatársunk felkereste Markus István volt prefektust az újonnan megalakított Oradea-Mare — szatmári színikertület inspektorát, aki a következőket mondta:

— A tulságosan zavaros színházkérdés végleges elrendezése céljából legközelebb Szatmárra érkezem. Előbb be kell várnom

amíg a hatáskörömet körvonalazó rendelet megérkezik, ami után első dolgom lesz a szatmári színháznál véglegesen rendet teremteni.

— A legnemesebb intenciók vezetnek az erdélyi magyar színészet ügyében és

nem fogom tűrni, hogy személyi kérdések gátat szabjanak a művészi törekvéseknek.

Munkatársunk megemlítette,

hogy a szombaton estére hirdetett román előadást nem tartották meg és ugyanakkor a lefoglalt színházban magyar előadás sem volt tartható.

Ilyesminek sem szabad a jövőben előfordulni. Vigyázni fogok arra, hogy a román és magyar előadások békésen megférjenek egymás mellett — a művészet testvériesülésében.

Miért sirnak a krassói nebulók?

A krassói iskolásgyerekek tragédiája. Iskolabezárás — letartóztatással. Egy előkelő látogatás szomorú epilógusa.

Longinescu közoktatásügyi vezérfelügyelő az elmúlt hélen Szamoskrassón járt. Az előkelő látogatásnak a kis szamosmenti községben tragikus következményei voltak. A vezérfelügyelő meglátogatta a község iskoláját, amelyben a színmagyar nebulók ugyan csak kemény harcot vívnak az államnyelvvel. Nehezen megy a tanulás, a kis magyarok akárhogy igyekeznek, akadozik a nyelvük a román szón. De igyekeznek és ezt meg kellett volna érteni és becsülni Longinescu urnak, aki tulságosan szigorú volt: becsukatta az iskolát. Kimondta a megmáshíthatatlan ítéletet, ott hagyott papot, padot, gyerekeket és elment.

A paptanító református lelkész és az iskolából száműzött nebulók egyedül maradtak a szörnyű szentenciával.

— Menjetek haza gyerekek, az a bácsi, aki itt volt becsukta az iskolát!

Téli időben jó meleg az iskola, meg aztán jól lehet ott ját-

szani, a tiszteletes ur is jó ember — a gyerekek bizony pityeregve szállingóztak az uccán hazafelé.

Utközben találkoznak Longinescu urral.

— Hát ti miért sirtok — kérdi az inspektor.

— Azért, mert a tanító ur azt mondta, hogy maga bezáratta az iskolát és maga rossz ember.

A kis gyerekek, anélkül, hogy tudta volna, denunciólt. Az inspektor ur szörnyen megharagudott. A tiszteletes igazgatja a gyerekeket — hallatlan! A papot előállította a csendőrségen. És azóta szegény tiszteletesnek van mit mosakodni a vádak alól. A gyerekek meg nem járnak iskolába. Valljuk be őszintén, Longinescu ur tul szigorú volt...

Utlevél

vizumokat szer-
rez gyorsan és
pontosan, futár
vásárnap,
szerdán és pénteken
TEVJOVITS Satu-Mare,
Piața Brătianu Dăcia udvarban.

Folytatólagosan olcsó cipő árusítás
1 pár női I a antilop fél cipő 395 L
1 „ „ „ „ „ „ „ „ 365 „
1 „ gyermek „ „ 25 „
Scheimannál Törvényszék-
kel szemben.

Százezerdollárral

akarta megzsarolni Eskütt a magyar kormányt.

— Saját tudósítónktól. —

(Budapest, febr. 24.) Amikor egy hónappal ezelőtt Eskütt Lajost a rendőrség újra letartóztatta, a hivatalos kommuniké hallgatott arról, hogy mik azok az újabb büncselekmények, amelyek szükségessé tették újabb letartóztatását. Csupán általánosságban érintették, hogy több előkelő és a közéletben nagy szerepet vivő férfit rágalmazott meg uton-utfélén, bizonyos aktákat lopott el hivatalos íróasztalokból és zsarolást kísérelt meg ugyancsak előkelő közéleti férfiak ellen. A rágalmazásra vonatkozó vád

főhatalmazásra hivatalból üldözendő hat rendbeli vétség, amelyeket Eskütt Lajos gróf Bethlen István, nagyvádi Szabó István, Bud János és

Az első tavaszi fecske

t a v a s z i n ő i k e l m é k a

Frații Friedmann Testvérek kirakatában

nem fog olyan örömet okozni, mint a most érkezett gyönyörű

Kállay Tibor miniszterek ellen követett el,

de rajtuk kívül megrágalmazott Esküdt Lajos még két igazságügyi funkcionárius, egy magánállású bíró és egy ügyész. Esküdt Lajos felfolyamodással élt és védője után azt vitatta, hogy ezek a rágalmozási vádak alkalmatlanok a bűnvádi eljárás megindítására. A nyomozás adatai szerint

Esküdt rágalmozó kijelentései kíméletlenül durvák sértőek.

Az igazságügyi funkcionáriusokat azzal rágalmozta meg, hogy az ügyben több szabálytalanságot követett volna el. A zsarolás vétségének kísérlete a nyomozás eddigi adatai szerint ugyancsak gróf Bethlen István miniszterelnök és nagyatádi Szabó István miniszter ellen irányult. Követelt uton Esküdt Lajos több alkalommal szájaskodott, hogy a szállítási panama-bűnpörben olyan adatokkal rendelkezik, hogy módjában van a Bethlen kormányt megbuktatni. Ezután tőkét akart kovácsolni a bűnpöréből és azon mesterkedett, hogy a kormány egyik-másik tagját megsejtorolja.

Először százezer dollárt követelt, majd ötvenezer dollárra szállította le az igényét.

de később, mikor magasabb helyeken megvetéssel és indígnalóval utasították vissza Esküdt Lajos próbálkozásait, még kisebb összeggel is megelégedett volna. De ehelyett azonban bűnvádi eljárást kapott.

Az aktalopás ügye

pedig arra vonatkozik, hogy Esküdt annak idején a közéleti, illetve a földművelésügyi minisztériumban bizonyos aktákat tulajdonított el jogtalanul és ezekkel vagyoni hasznot akart a maga számára teremteni. A vádtanács végzése ellen bejelentett felfolyamodásra az ítéltábla még e héten meghozta a végzését, úgy hogy a szállítási panama-bűnpörben az ügyész vádirat ellen benyújtott kifogás felett a büntető törvényszék vádtanácsa e hó 25-én akadálytalanul megtárgyalja a kifogásolási tárgyalást.

Óriási választékban érkeztek

Rosenfeld Miksa

divatruházába

tavaszi és nyári

angol és cseh

szövetek és

kabátkelmék.

Hogyne ismernék

Lebovitsot

aki utlevelek vizumoztatását a konzulátusoknál, valamint külföldi megbízatásokat a leggyorsabban és legpontosabban eszközöl. Bul. Basararabilor [Bathányi-u.] 1. udvari irodájában.

Pucszrendszer a városházán.

Miért semmisítette meg a prefektus a színházberleti döntést. Hogy készülnek a tanácsai határozatok?

A már megoldottnak látszó színházkérdés ismét kátyuba jutott. Mint ismeretes a tanács február 15-én hozott határozatát, amely szerint a színház berletét három esztendőre Gróf Lászlónak adja, Bendiner Nándor zeneiskolai igazgató városi tanács tag felebbezésére Cantunari prefektus megsemmisítette.

A prefektus a városi tanácsot újabb pályázat kiírására utasította

mert a felebbezés indokait beigazolták látták.

A színházberlet eldöntésénél valóban súlyos szabálytalanságok történtek.

A döntés a pályázat lejárata előtt hivatalos ünnepnapon történt egy olyan ad hoc összehívott ülésen, amelyen csak egynéhány tanács tag volt jelen, akik az ünnepi munkaszünet dacára a hivatalukban tartózkodtak. A döntés előtt nem kérték ki a színházi bizottság véleményét s általában puccszerű elintézését provokált Pirkler Ernő tanácsos,

aki a pályázat lejárata előtt több ízben kijelentette:

— Csinálhat akárki bármit, a színház mégis azé lesz, akinek én adom!

Mi a magunk részéről nem a döntés eredményét kifogásoljuk. Nem is volt más pályázó, mint a jelenlegi színházgróf Gróf László és megnyugvással vettük tudomásul, hogy a szerencsétlen színházügy végre megoldást nyert. Gróf Lászlónak a koncesszióért megvívott harcában voltak ugyan olyan ütközetek, amelyeket nem szívesen látunk de annál szívesebben és a magyar színészet érdekében valóban láttuk a nagyon is felkavart színházi kérdésben végre beállott nyugalmat.

És amikor minden rendben volt, amikor a tövénys formák betartása mellett végre elült volna a vihar, akkor jön egy városi tanácsos, aki talán csak azért, hogy fontos szerepet biztosítson magának a kérdés eldöntésénél, a törvénytelen útján akarja elintézni azt, ami a törvényes formák között is simán ment volna.

Ez a színházpuccs, amit Pirkler Ernő provokált — sajnos — csak epigónja a puccszerűen hozott tanácsai határozatoknak. A városi tanács számos nagyfontosságú kérdésben döntött a törvényes formák mellőzésével és maguk a tanácsosok panaszkodnak, hogy egy-két agresszív tanácsos akarata érvényesül minden jog és méltányosság ellenére. A polgármester ur figyelmét ismétellen felhívjuk erre a körülményre és különösen arra, hogy a színházkérdést ugyanaz a tanácsos vitte el a törvény szakaszai

nősen arra, hogy a színházkérdést ugyanaz a tanácsos vitte el a törvény szakaszai

mellett, aki annak idején a Főgel-féle berletügyet nyelbeütötte.

A zsidó Nőegylet bálja.

Volt egyszer egy bölcs király. Ez a bölcs király adókivetés előtt állott. Elküldte a miniszterét kikérni a nép hangulatát. A miniszter visszaérkezett és referált:

— Felső, baj van! A nép zúgolódik. Sok az adó, nem bírja.

— Jól van fiam, csak szorísd az adósrótot.

Aztán eltelt egy esztendő. Új adókivetés ideje következett. A király ismét elküldte az ő miniszterét. A miniszter örömmel mesélt:

— Felső, nagyszerű a hangulat! A nép mulat, dőzsöl, folyik a pénz...

Szörnyen megijedt a bölcs király:

— Édes fiam, azonnal lejjebb szállítani az adókat, mert baj van... Ha a nép mulat, szórja a pénzt, nagy baj van akkor...

Az ideai táncmulatságok kitünően sikerülnek. Szatmár mulat, szórja a pénzt... Vajon mit szólna ehhez a bölcs?

Á tegnapai nőegyleti bál is fényes volt. A riporter a következők neveit jegyezte fel:

Asszonyok: Markovics Andorné, Steinfeld Mórné, Jeremiás Zsigmondné, dr. Jordán Sándorné, dr. Rosenfeld Józsefné, Rosenfeld Dezőné, dr. Jeremiás Simonné, dr. Szabados Árpádné, Lengyel Miklósné, dr. Hermann Lipótné, Fekete Józsefné, Kardos Győzőné, Kardos Szerén, Vágó Imréné, Lipzety Józsefné, Róth Salamonné, Antal Dánielné, dr. Weisz Sándorné, dr. Steiner Józsefné, özv. Fried Miksáné, Grosz Józsefné, Guttmann Jenőné, dr. Bergerné, Princ Józsefné, dr. Steinfeld dr. Princ Aladárné, Weisz Albertné, Bán Lászlóné, dr. Fischer Józsefné, Kaufmann Jenőné, Schön Antalné, Altman Adolfné, Markovics Mihályné, Beer Miklósné, dr. Feldner Endréné, Bároosné, Halász M. Józsefné, Szir, mainé, Reiter Bránné, Weiszblumné, Edelmann Ábrámné, Kellner Sándorné, Gál Jenőné, Szőke Lajosné, Brucher Árpádné, Guth Lajosné, Schafferné, dr. Hunwald Izidorné, dr. Kövesné, Róth Gézné, Kertész Ferencné, dr. Markovics Aladárné, dr. Szőbel Józsefné, Heimovics Miklósné, Kinczler Árpádné, Kinczler Jánosné, dr. Biró Jenőné, Spitzer Józsefné, dr. Burger Dezőné, Vámos Áronné, dr. Somlyó Lajosné, Kaufmann Józsefné, Kaufmann Dávidné, Pollák Gyuláné, Markovics Józsefné, Friedmann Sándorné, dr. Fekete Samu, Horvát Jánosné, Rosenthal Adolfné, özv. Molárné, Beer Samu, K. Kovács Gizzi, Kalocsay Lászlóné, Markovics Ignácné.

Lányok: Beer Lilli, Beer Magda, Edelmann Sári, Körödi Anna, Körödi Kati, Friedmann Margit, Reiter Berta, Steiner Irén, Fried Helén, Jordán Ilona, Anais Olga, Bokor Margit, Márkus Bella, Reizmann Erzsébet, Klein Margit, Lakos Babai, Schwartz Juci, Miklós Magda, Simon Piri, Róth

Irén, Citrom Erzsébet, Kolb Annus, Welszner Anna, Kaufmann Erzsébet, Váradi Erzsébet, Springer Bözsi, Heller Rózsa, Beer Ibi, Beer Lilli, Beer Beer Rózsi, Markovics Ella, Markovics Ilona.

Amikor a korona bukik... Mindenki vásárolni akar.

[Harmincnyolcasok és negyvenkettesek harca egy cipőüzletben.]

[Budapesti level.] Szombat délelőtt. Nagy pénzügyi pánik. Az üzletekben idegesek a kereskedők, Legjobban szeretnék a rollót hirtelen leengedni de nem lehet, mert ezért büntetés jár. Szeretnék a kirakatot is állandóan rendezni és félóránként írni a felemelt árat. Ezt sem lehet, mert ezért is büntetés jár.

A közönség is ideges. Szeretné minden pénzt elvásárolni hirtelen. Sok pénz azonban nincs. Legfeljebb egy pár cipőre való. Érdekes, hogy a közönség mindig a cipőüzleteket rohanja meg, valahányszor zuhan a pénz értéke.

Hanem szombaton megjárta a közönség. A cipőkereskedők a mult példán okulva új sáncok mögé húzódtak az ostromlók ellen.

Egyik körüti cipőüzletben így fogadták a hölgyeket:

— Mi tetszik?
— Egy pár fél lakcipőt kérek.
— Hányas lába van nagysádnak?
— Harmincnyolcas.

A segéd egy ideig kotorász a polcon, a skatulyák közt, aztán mélyen sajnálkozva mondja:

— Sajnos, ez a szám nincs. Csak nagyobb. Esetleg negyvenes, vagy negyvenegyes.

Most egy férfi kerül sorra.
— Mi tetszik?
— Szürkebetétes fekete cipőt kérek.
— Hányas lába van uraságnak?
— Negyvenkettes.

A segéd megint kotorász, aztán elborult homlokkal menteti magát:

— Sajnos, már nincs. Esetleg harmincnkilences, ha megfelelne.....

Délután nagylábu nők és kislábu férfiak nyitnak be lihegve a cipőüzletbe, mert a délelőtti vásárlók útján híre terjedt, hogy csak nagy női és kis férficipők kaphatók.

A kereskedő azonban tudja, hogy mit kell mondani. A kislábu férfiak negyveneármás, a nagylábu nőnek harminchatos cipőt tolnak az orra alá.

Az üzletet már zárni akarják. Háromnegyed hat. Egy férfi flegmatikusan állít be. Látszik rajta, hogy gyakorlott vásárló. Nincs kizárva, hogy Budán cipőüzlete van. Aszondja:

— A kirakatban látok egy magas-száru sárga bagariacipőt.

A kereskedő a vásárló lábára néz és sóhajtozva sajnálkozik:

— Csak egészen kis számban kapok.
A vásárló azonban anélkül, hogy csak egy acizma is megrádnulna, így felel:

— Kérem csak bevenni a kirakatból, az, ami kinn van, az épp jó lesz nekem.

szár
hasáb
vagon
szál
napi

Alim

Fatelepe

Telefon

Rosensa
dla

női é

legnagyobb
beli mino

tárgyak

Legolcsó

Törött ar
drága köv
veszek. In
tékes éke
videbb ide

MAYER

Str, Stefan

Keres

Fen

olcs

fén

g

ny

fé

g

ny

fé

g

ny

fé

g

ny

— Nem igen hinném — magyarázza a kereskedő.
— Nézzé kérem, egyesem volt a szabaddéi rajzból. Olyan szemmértékem van, mint a sasnak.
— Igen, igen, de az csak kirakati cipő. Papírból van a talpa. — mondja

jóakarattal a kereskedő.
— Nem baj.
— Szöges cipő... Papírvászonnal van bélelve...
— Nem baj — feleli a vásárló.
— Egyszer fel tetszik venni és már is szétmegy...

— Adja csak ide, az az én bajom lesz, ha szétmegy. Mit törődik vele? Nézzé meg az ember!
A kereskedő savanyu arccal véteti be a kirakatból a kívánt cipőt. A vásárló a cipővel hóna alatt boldogan el. A rollót szomorúan leeresztik...

Bankbukások rendet vágnak

Harmincöt millió betét uszott el a három fizetéseképtelen satumarei bank üzletén. Spekuláltak a szegényemberek verejtékével
Törvényt a betétek védelmére!

Bankbukások telitalálata vag rendet köztünk. A becsukott rollók mögött tehetetlen bankigazgatók, a rollókon kívül kisemmizett, elkészedett tömegek... Szegény emberek, akiknek minden összevagyott pénzcskéje eluszott a bankvezérek bal kezén. Munkások, akik életük végére összekalapáltak egy kis harapnivalót, néma kétségbeeséssel ügyelnek a lehúzott rollók előtt. Mindenek vége! Nincs hozomány, nincs harapni való a késő öregségre, még a temetési költség is euszott.

Nem az a lényeges, hogy „gazdasági krízis”, nem az a fontos, hogy „megérzi a piac” az a rettenetes, az az égbekiáltó, hogy elpusztult sok száz szegényember minden vagyonkaja, minden remény-sége...

Bünteli esztendőben szerzett vérbetegség pusztít. Ki vállalja a felelősséget azért, hogy

a szatmári piacon egy esztendő leforgása alatt harmincöt millió betét van pusztulóban?

A bankvezérek? A bankigazgatók hivatkoznak arra, hogy beütött a rossz konjunktúra. Azt mondják mentesül, hogy ilyen volt a morál, ha eredményt akartak felmutatni, tul kellett hajtani az üzleteket. Ugy van, ilyen volt a morál... De kik idézték fel ezt a morált, amely ma mindenütt, az élet minden vonatkozásában, közgazdaságban, politikában egyaránt uralkodik? Bizonyára nem azok a szerencsétlen kisemmizettemberek, akik ma ott ácsorognak a lehúzott rollók előtt, minden reménységük koporsójánál...

És kérdezzük ki a közérköcs letéteményese? Az állam ugyebár. Az állam, amely módot ad arra, hogy a dolgos polgároknak minden verejtéke elpusztuljon könnyelműen spekuláló bankigazgatók kezén. Az állam, amelynek törvényei lehetővé teszi, hogy ezek a bankigazgatók büntetlenül meneküljenek. Mert — ha csak törvényellenes formák nem történnék — a bankigazgatók egyszerűen polgári becsülettel leszámolnak: kényszerregezés, esetleg csőd és — kész. Nincs semmi baj, csak emberéletek pusztulnak bele. Kispolgárok, szegényemberek, akik, nem úzérkedésre adták a pénzüket bankba, ha-

nem azért, hogy nyugodtak legyenek a félrevert garasaik sorsa felől. Kamatot is alig kaptak, csak az volt a fontos, hogy a tőke megmaradjon. Hogy el ne lopják otthon a ládafiából. És jött a nagy moloch, a pénzügyi krízis — mindent elvitt.

Hol az a törvény, amely a kisemberek betétjére vigyázna? Hol az a törvény, amely kimondja, hogy aki a betéteket kockára teszi, még ha a „tisztességes” kockázatot is felidézi, büntetéstől sujtásák?

Nem lennének bankbukások, vagy ha igen, a kisemberek vagyona éppen kerülne ki a bajból.

A szatmári pénzpiac az elmúlt heti szomorú szénzaciója

a Leszámitolóbank fizetéseképtelensége

volt. A Leszámitolóbank betétérdekeltisége főképpen a város közönségéből rekrutálódik és érthető rémületet keltett a piacon annál is inkább, mert a válságba jutott inté-

Ismét egy kórházbotrány.

Egy asszonyt válcsonitöréssel a mentők szállítottak a köz-kórházba és megvizsgálás nélkül gyalog küldték haza. A szerencsétlen asszony állapota súlyosbодot.

Néhány héttel ezelőtt megírtuk egy szerencsétlen kereskedősegéd kálváriáját, akit több napi hiábavaló kísérletezés után csak akkor vettek fel a köz-kórházba, amikor már későn volt, a felvétele után néhány órára meghalt. Most egy hasonló botrányról kell beszámolnunk.

Németh Andrásné, egy városi alkalmazott felesége tegnap reggel a sikos járdán elcsuszolt és válcsonitörésszenvedett. Az első segélyt dr. Vajay főorvos nyújtotta az asszonynak, akit az ő utasítására a mentők a köz-kórházba szállítottak.

A mentők által beszállított idősebb koru asszonyt reggeltől délig várakoztatták egy szobában anélkül, hogy megvizsgálták volna. Délben hazaküldték azzal, hogy aznap nem lesz rendelés.

A szerencsétlen asszony valahogyan hazavánszorgott,

zet az utolsó pillanatig a legjobb hírnévnek örvendett. A fizetéseképtelen pénzügyi helyzetéről még nincs tiszta képünk.

Nagyon szomorú körülmény, hogy

a bank a fizetéseképtenséget bejelentésekor tizenkilenc millió betétállománnyal rendelkezett.

Hogy mennyi térül meg ebből a betétállományból, azt egyelőre nem lehet megállapítani. Az igazgatóság a kisbetéteseknek száz százalék, a nagybetéteseknek hetvenöt százaléka megtérítést ígér.

A másik érdekes esemény a

Terménybank fizetéseképtelenségi tárgyalása

volt. A tárgyalást elhalasztották, mert a szavazásnál nem volt meg az abszolút többség. A betétesek tovább várhatnak...

Az elmúlt esztendő megdöbbentő statisztikája: a 3 fizetéseképtelenné vált bank, az Iparbank, a Terménybank és legújabbban a Leszámitolóbank üzletein harmincöt millió betét uszott el...

othon privát orvost hivatolt. Az előhívott dr. Fried Lipót orvos konstataulta, hogy

az azonnali beavatkozás elmulasztása miatt az asszony vállá annyira megdagadt, hogy a különben nem veszélyes csonttörésből komplikációk várhatók.

Mi, akik a köz-kórházról mindig a legjobb véleménnyel voltunk, kérdezzük: hogyan fordulhat elő egymásután két ilyen súlyos eset?

Szemüveget

áruló óras van elég, de specialis optikus csak egy

FRIED optikus

Calea Traian No. 2., ahol szakszerűen kiállítva a legolcsóbban vásárolhat és javíthatat szemüveget, lorguettet és távcsövet.

Bűnügyi zárlatot rendeltek el a Reinitz házára.

A Reinitz ügy újabb fejleményel.

A vizsgálóbírószágon szombaton ismét nagyon titkolóztak. Ha a vizsgálóbírószágon titkolóznak, az azt jelenti, hogy a Reinitz ügyben történik valami. Ilyenkor a riporter addig szimatol, amíg kiragad valamit a történekekből.

Szombaton például az történt, hogy Déry Pál vizsgálóbíró Rozmarin Márkus javára

bűnügyi zárlatot fogantatott kétszáznegyvenezer lej erejéig a Reinitz Jakab szatmári házára.

A bűnügyi zárlat okával az szolgál, hogy Reinitz bevalotta, hogy a ház az ő tulajdonát képezte és csak a hitelezők kijátszása céljából íratta a feleségére. Tekintettel arra, hogy

a házat közvetlenül a Rozmarin eltűnése után vette, tehát valószínűleg abból a pénzből, amit Rozmarintól elrabolt,

Dr. Gergely János ügyvéd a magánvadás képviselője kívánságára a vizsgálóbíró elrendelte a zárlatot. Reinitzné képviselőjében ifj. dr. Borgida Lajos ügyvéd megfellebbezte a vizsgálóbíró intézkedését.

Cigányvallatás

A rendőrség udvarán nagy a zsvaj. Egy egész cigánykaravánt tereltek be vallatásra: a Dragoncsáné betörőit kutadják. Két cigányasszony pénteken délelőtti Dragoncsa Istvánné lakásán koldult. Kiutasították őket és el is mentek. Később egy kis dolga akadt Dragoncsánéknak — egy fél órára egyedül maradt a lakás. Mire visszajött, szekrényét nyitva és teljesen kifosztva találta Rengeget fehérmű és három briliáns gyűrű hiányzott.

Nem könnyű a dolga Weber kapitánynak, aki az összeszeterelt cigányok között próbálja a tettest kikutatni. Fizikum és pszichológia — mind a kettő kell jócskán a munkához. A két asszony, már meg van, aki koldulni járt. Behozták őket pereputtyostul, majd csak előkerülnek a holmik, biztosan a családban vannak. Az összeterejt cigányfamilia Arad megyéből került ide néhány hónappal ezelőtt. Addig portyáztak a vidéken, amíg télire Satumaren ragadtak. Télen még a cigány is polgári allüroket vesz fel, szeret egy helyen maradni. Majd tavasszal megint kezdődik a csavargás: az igazi cigányélet.

Sorba jönnek az atyafiak Weber kapitány parancsára. Ilyen párbeszédnek esnek.

— Hogy h...? — kérdi a kapitány?

— Engedjen már házá, méltóságos kapitány úr, éhen pusztul a jóság.

— Hogy hívják, azt kérdeztem!

— Kovács Károlynak — istállom. Engedjen már haza az Isten is megáldja, inkább ha bűnös leszek, vágja le a nyakam, vagy lőjön agyon.

— Hol paszoltad el a szajrét? Hol van a gyűrű?

— Folyjon ki a két szemem, ha világegyetemben láttam is gyűrűt Nem nekem való al...

— Miből csináltál pénzt? Eladtad a lopott holmit, mi?

— Jáj, dehogys kérem. A lovamat adtam el. Kaptam érte pár garast, abból pénzeltem magam. Kaptam én érte vagy kétezerhatszáz lejt.

— Van még belőle?

— Nem sok, könyörgöm, nem sok. Vagy hét lej, könyörgöm. Csak annyi.

— Hát az ötszáz, amit ma a kocsmában váltottál?

— Az más pénz volt, könyörgöm, más...

— Hát a fiad mit csinál, az is lop, ugye.

— Jaj dehogy is lop, legfeljebb ha néhány lejt szerdán a vásárbán. De nagypénzt soha, kezétszókolom, azt nem bírná el a lelkiismerete, mert igen tisztességes a fiu.

A családfő után következnek a családtagok. Egy más után felvonul a cigánynépség. Sirnak, hazudnak. Úgyes ember a rendőrkapitány, ha ezekből kiuámozza a briliánsgyűrűt.

Kereskedők bálja Március elején fényes bál zárja be a jól sikerült farsangi szezont. A kereskedőbál előkészületei nagyban folynak és a táncmulatság az idény leg-sikerültebb estjének ígérkezik. A kereskedők elfelejtik a rossz konjunkturákat és áldozatkészséggel járulnak hozzá a bál sikeréhez, amit legjobban bizonyít az, hogy már is nagy-értékű tombolatárgyak kerültek elő közadakozásból. A táncmulatság tiszta jövedelméből a feláldozandó Kereskedelmi Csarnok alapkövét rakják le a kereskedők.

— **Tárgyalják a vatikáni konkordátumot.** Bukarestből jelentik. A külügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen a vatikáni konkordátum ügyének a legközelebbi tárgyalásait készítették elő.

— **Tolvaj főtisztviselő.** Bukarestből jelentik. Groza-

vesti, a főváosi közraktárak vezetője egymillió lejt sik-kasztott. A tolvaj főtisztviselőt letartóztatták.

— **Ötezeréves aranymondás a házasság boldogságáról.** A svájci araboknak Genfben francia nyelvű megjelenő lapja, a La Tribune d'Orient, egy ósregi kéziratot közöl, melyet egy ötödik dinasztiai fáraó miniszterelnöke írt. A jeles író, aki valószínűleg épp oly jeles államférfi is lehetett, már Krisztus előtt körülbelül háromezeröttszáz évvel is tanácsosnak tartotta, hogy az egymás között talán nem éppen legjobb viszonyban élő egyiptomi házastársak számára házi használatra a következő hasznos oktatást adja: „Feleségednél többre méssz szép szóval, mint durvasággal. Akkor többet törődik a háztartással is, Mig ha goromba vagy vele, minden elveszett. Tárd elé vonzódásod karját és szój vele a szerelem szabályai szerint.”

NYILTTÉR*)

Alulírott 10 éve lakom a Vágóhid ucca 16. szám alatt. Hám János megvette a házat és dacára annak, hogy neki volt ott lakása engem is kitétele. Állandóan híresztelte, hogy neki olyan ügyvédje van, aki kereszttül tudja vinni, hogy engem az uccára tegyenek. Az ügyvédnek valóban jó összeköttetései lehetnek, mert engem minden törvényes alap nélkül az uccára tettek a családommal. Akinek jó ügyvédre van szüksége az forduljon Doros István ügyvéd urhoz. Én meg majd igazságos ügyemmel a sóhiválgalhoz fordulok. Nem sajnálom Doros ügyvéd irtól ezt a kis reklámot, ő sem sajnált engem az uccára kitenni

Lebovits Mór

köszörs.

Lakis Satu-Maren az utcán.

*) E rovat alatt közöltékért felelőseget nem vállal a Szerkesztőség.

Megérkeztek a plüsch
hencsertakarók
a legpazarabb kivitelben
Rosenfeld Miksa
divatáruházába.

Szép kivitelű
madárkalitkák
érkeztek

Fekete és Társa
vasudvarban

Piata Brătianu 8. Telefon 172.

és táskáruk detail el-
árusítása gyári áron a

Bőraru Ipari R.-T.

lerakatában Calea Traian (Attila-u.) 2.
a Reizingerféle gyógyszertár mellett.

Közgazdaság

A Princz Testvérek Vasöntőde és Gépgyár rt. f. hó 17-én vasárnap tartotta második évi közgyűlését. A vállalat mérlege 177.550.75 lei nyereséget mutat az elmúlt évi 73.160.23 lei nyereséggel szemben. A gyár főleg a vasúti lokomotívok javításával foglalkozik, ezenkívül nagy intenzitást fejt ki olajgyártási gépeknek a regatba való bevezetésével, ami az elmúlt esztendőben szépen megindult és jó eredménnyel kecsegtet.

Edelmann Ábrahám vegyészeti gyára Satu-Mare (telefon 526, városi iroda 75). Az évi eredményjelentések kapcsán szívesen emlékeztünk meg Edelmann Ábrahám 1898-ban alakult vegyészeti gyártelepéről. A Batizuton fekvő iparvállalat nem konjunkturális, úgynevezett háborus vállalkozás, hanem Satu-Mare legrégebbi és legbiztosabb alapokon nyugvó vállalatai közé tartozik. A békebeli megfordult szolid elvek szerint vezetett gyártelep fölénytel győzte le a háborus és háboru után elkövetkezett gazdasági veszedelmeket és számos hasonló vállalkozás összeomlását élte túl azáltal a biztossággal, amely sohasem tántorodott el, akármilyen csillogón tüntek fel előtte a konjunkturális lehetőségek lidércfényes perspektívái.

A vegyigyárnak nem egy kitűnő és országszerte népszerű márkája van forgalomban. Az „Elite” sárga koscsikencs, a „Kocsi” védjegyű kék, a „Gazdasági” fekete, a „Vízit” márkájú fekete és sárga cipőkrém országosan ismertek. A cég gépszir, dégreis, vazelin és különféle timáryanyag gyártmányai mindenütt keresettek.

A gyár készítményei saját doboz és hordógyárában készült fa és pléhdobozokban és hordókban kerülnek forgalomba.

Csak a súlyos gazdasági viszonyok mulik, hogy a gyártelepen nem történhetnek még nagyobb építkezések, holott erre nagy szükség volna, mert fokozná a termelés kvantitását. A kitűnő minőségű árukból sokkal többet el lehetne helyezni az ország piacain, mint amennyit a gyár produkál, bár ez a produkció a mai viszonyaink mellett igen jelentős.

Az Edelmann gyár azok közé a már kevés számú vállalatok közé tartozik, amelyek keveset várnak a bizonytalan konjunkturától, de annál többet a becsületes komoly munkától. És e közgazdasági beszámoló kapcsán kikényszerülten lírai hangulat támad bennünk, ha azt látjuk, hogy a most egymásután összeroppanó vállalatok között sziklaszilárdan áll a becsületes munka vára: Edelmann bácsi vegyigyártelepe.

Új részvénytársaság. Az elmúlt héten tartotta a Friedmann és Schön fűszer és gyarmatáru r. t. alakuló közgyűlését. Alapítóké 1.250.000 lej, amely 1250 db. névre szóló ezer lejes részvényből áll. Az igazgatóság tagjai: Ioan Franasen Bucuresti. Dr. Fried-

mann Árpád, Jeremiás Zsigmond, Rosenbaum Manó, Friedmann Jenő és Schön Miksa. A felügyelő-bizottság tagjai: Broczko Gyula, Markovits Gyula, Róna Samu és Reich E. Salamon. A cég régi bevezetett cég volt, mint közkereseti társaság, amit az is bizonyít, hogy a mai súlyos időkben sikerült megalakítania az új társasági formát, amely a jövőben fokozottabb fejlődésre predesztinálja.

A Szatmári Hitelbank egyike a piac legbiztosabb alapokon nyugvó pénzintézetek. A szerény, de megfordult és biztos keretek között dolgozó pénzintézet nem vett részt az elmúlt östendők konjunkturális üzleteiben és nem is fenyegeti ma semmi veszedelem akkor, amikor a legnagyobb intézetek között pusztít a fizetési kép telenség. Az évi mérlegjelentésből 130.591.20 lei nyereség tűnik ki. Az intézet kizárólag banküzletekkel foglalkozik.

Uj cipőüzlet

Str. Mihai Viteazul (Rákóczi-u.) Püspöki áruház.

Elsőrangú áruk,
Pontos kiszolgálás,
Szolid, olcsó ár.

A nagyérdemű közönség
eddig szíves pártfogását
ismét kérem. Tisztelettel

Vajda Henrik
volt „Bata” bizományosa.

Transilvania étterem

Kazinczy-utca 16.
Vigadó épületben.
Minden éjjel reggelig nyitva. Jó
ételek, italok, hajnalban káposzta és
bab leves Estén-
kint Horvát Jancsi
zenekara játszik.

Szíves pártfogást kér:
Ifj. Hicsár Endre
üzletvezető.

**Hirdessen a Hétfői
Friss Ujságban!**

Bőrdíszmü, bőrönd

és táskáruk detail el-
árusítása gyári áron a

Bőraru Ipari R.-T.

lerakatában Calea Traian (Attila-u.) 2.
a Reizingerféle gyógyszertár mellett.

Legolcsóbb

sárcipők, hócipők

Legjobb

Piata Brătianu [Deák-tér]

Klein Cipőnagyrúházában a Gindl cukrázda mellett.

Nyomatott Weisz Sándor könyvnyomdájában Satu-Mare, Piata Brătianu 9.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.